

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio IV. Utrùm possibilis sit species impressa intuitiva Deitatis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

stantia, ut tales non sunt activae, ut constat ex relationibus, & subsistentiis creatis: ergo falsum est, Relationes divinas concurrere activae ad visionem beatam; consequenterque ad illam per se primario concurrere.

73. Oppositum tenent aliqui Recentiores cum P. Gil. tom. 2. tract. 7. cap. 1. num. 5. Pro quibus: Obijcies 1. Ideo Essentia divina non concurreret per se primo ad Visionem beatam secundum perfectiones relativas, aut quia ex tali concursu aliquod sequeretur absurdum: aut quia illae de se efficaciam non habent ad concurrendum effectivè in ratione formae intelligibilis: aut quia satis est immediatus concursus Essentiae, in qua eminenter continentur, ut ipsae ab intellectu Beati perfecte videantur: Non primum; non enim apparet quid absurdi sequatur: Non secundum; neque enim Relationibus divinis, quae sunt substantiae perfectissimae, negari debet perfectio, quae formis creatis, etiam minimae entitatis, conceditur à Philosophis; concursus autem intentionalis ad sui cognitionem primario, & per se conceditur entibus de se inefficacibus ad actiones reales, ut coloribus: Non tertium, neque enim concursus immediatus Essentiae satis est, ut Beatus ipsas Relationes perfecte videat; ergo &c. Respondeo negando minorem quoad ultimam partem; satis enim est immediatus concursus Essentiae, in qua ipsae relationes eminenter continentur ad perfectam earum cognitionem.

74. Instabis: Concursus immediatus illius, quod aliud eminenter continet, non sufficit ut illud intuitivè cognoscatur, nisi ad summum quando contentum in illo continetur, ut in causa infinite perfecta; sed Relationes divinae non continentur in Essentia, ut in causa; ergo &c. Respondeo negando majorem: satis enim est, quod in illo continentur, ut in radice; sic autem continentur Relationes divinae in Essentia.

75. Obijcies 2. Relationes divinae sunt formae aequè intelligibiles in actu, & aequè praesentes intellectui creato Beati, atque sunt perfectiones essentialiales, & attributales absolutae; sed haec concurrunt ad sui visionem per se primo, necessario, & independenter ab applicatione Voluntatis divinae; ergo etiam sic concurrent perfectiones Relativae. Respondeo negando majorem: perfectiones enim absolutae, cum integrent Essentiam in ratione Naturae, prout supra diximus, sub qua ratione Essentia per se primo concurrat ad sui visionem, etiam ipsae perfectiones absolutae sic cum illa concurrunt ad sui visionem, quod aliter est in perfectionibus Relativis, ut ex dictis constat.

76. Obijcies 3. Quando in una, eademque natura reperiuntur plures rationes virtute distinctae aequè capaces alicujus effectus, aut causalitatis exercendae, impossibile est, talem effectum, aut causalitatem ab una illarum exerceri per se primo, quin etiam per se primo ab omnibus exerceatur; sed Relationes divinae solum virtualiter distinguuntur ab Essentia, ceterisque perfectionibus absolutis, quae per se primo concurrunt ad sui visionem, ipsaeque Relationes non sunt incapaces concursus effectivi in ratione formae intelligibilis; ergo per se primo illum exercent, sicut Essentia, aliaeque perfectiones absolutae. Respondeo negando minorem quoad ultimam partem; Relationes enim divinae solum sunt capaces concursus effectivi immediati, & secundarii ratione Essentiae ad sui visionem, ut patet ex dictis; sicut tales sunt in ordine ad effectus ad extra, ad quos Deus solum immediate, & per se primo concurrat, ut Unus. & non ut Trinus est, alioqui illius opera ad extra esset divisa.

77. Obijcies 4. Nobilior concurrendi modus concedendus est divinis Relationibus, nisi inde aliquod sequatur incommodum; sed nobilior modus concurrendi est per se primo concurrere, quam ratione alterius, in quo contineatur; & in eo, quod hic modus concurrendi concedatur Relationibus divinis respectu Visionis Beatae, nullum apparet incommodum; ergo &c. Respondeo majorem esse veram, si loquamur de nobiliori modo concurrendi Relationibus divinis connaturaliter debito; talis autem non est modus concurrendi per se primo, qui solum est proprius Essentiae, cujus ratione ipsae Relationes tantum concurrunt, sicque solum secundario, & mediato, ut patet ex dictis.

SECTIO IV.

Utrum possibilis sit species impressa intuitiva Deitatis?

78. RAESENS haec quaestio, cum ad utrumque jam forum tam Theologicum, quam Philosophicum spectet, quia prius in me Philosophum judicem incidit, late à me decisa est in Logica tract. 3. d. 3. num. 46. & 60. ne tamen Theologus conquaratur, habeantque repetita leporem, eam iterum novitate aliqua perstringam.

79. Prima sententia asserit dari in Beatis de facto speciem impressam divinae Essentiae. Ita P. Vasq. 1. p. d. 43. cap. 7. Theodor. Smising. tr. 2. de Deo, Uno d. 6. num. 69. & videtur concedere Aureol. quodlib. 8. art. 2. probabilemque judicat Richard. in 3. dist. 14. art. 1. q. 3. Probatur primo ex P. Valq. cit. quia in omnium sententia infunditur Beatis lumen gloriae, ut comprincipium Visionis Beatae; sed tale lumen est species impressa Essentiae divinae: tum quia D. Thom. 1. p. q. 12. art. 2. & 3. contra gent. cap. 54. appellat lumen gloriae similitudinem Dei, quod est proprium speciei: tum etiam, quia lumen gloriae ita determinat intellectum Beati ad videndum Deum, ut nullo alio superaddito ipsum sufficienter determinet, quod est munus speciei impressae; ergo &c.

80. Respondeo argumentum solum concludere, lumen gloriae esse aliquo modo principium Visionis Beatae, ut infra dicemus, non tamen quod tale sit per modum speciei; ad hoc enim opus erat, ut esset principium per modum exprimentis, & producentis objectum intra ipsam potentiam cognoscentis. Unde D. Thom. solum appellat illud similitudinem Dei quatenus cum intellectu concurrat ad Visionem Beatam, quae est similitudo intentionalis Dei; in qua etiam ratione concurrendi determinat etiam potentiam habendo se ex parte illius, non autem objecti, quod necessarium erat, ut haberet rationem speciei. Addo D. Thom. non loqui de similitudine intentionali, id est specie impressa, quam negat, sed late de reali quatenus omnis effectus est similitudo Dei, quem refert, ut ejus participatio.

81. Probatur secundo cum Aureol. quia Deus videtur à Beatis per similitudinem creatam, qualis est actus intelligendi; sed intelligere formaliter est ipsa receptio speciei; siquidem ex Philosopho lib. 3. de Anima, intelligere est quoddam pati; non autem sic esset, si in alio, quam in ipsa receptione speciei formaliter consisteret; ergo lumen gloriae, quod in intellectu Beati recipitur habet rationem

rationem speciei. Respondeo negando minorem: falsum enim est, intelligere formaliter esse solam receptionem speciei, cum potius sit actus vitalis à propria potentia elicitus, concurrente aliquo determinativo ex parte objecti. Dicitur autem à Philosopho quoddam pati, quia non transeunt, sed immanenter producit ab ipsa potentia producente, & illum in se recipiente.

82. Secunda sententia tenet impossibilem esse speciem impressam intuitivam Dei, tam de facto, quam de possibili. Ita *Henricus in sum. art. 33. q. 2. ad 3. & quodlib. 4. q. 7. D. Thom. 1. p. q. 12. art. 2. & lib. 3. contr. gent. cap. 49. & 51. & q. 8. de Verit. art. 1. & q. 10. art. 11. & quodlib. 7. art. 1. & in 4. dist. 49. q. 2. art. 1. Durand. q. 2. à num. 12. Capreol. q. 5. art. 1. Sor. quest. 2. art. 3. Conclus. 2. Palat. d. 1. Bassol. in 3. dist. 14. q. 1. art. 1. §. Dico igitur. Marsil. q. 10. art. 2. Conclus. 2. Ferrar. lib. 3. contr. gent. cap. 49. Caiet. 1. p. q. 12. art. 2. Bannez. Zumel. ibid. d. 2. Gonzal. d. 25. sect. 3. Torref. q. 27. art. 1. d. 5. p. 2. dub. 4. P. Arrub. d. 16. cap. 4. quos citat, & sequitur P. Amicus tom. 1. d. 9. num. 89. Albert. Magn. 1. p. sum. tr. 3. q. 15. memb. 1. Egid. Rom. quodlib. 6. q. 5. & 15. D. Antonin. 1. p. tit. 3. cap. 6. §. 20. Atrifiodor. lib. 3. sum. tract. 11. q. 3. Ripa. q. 1. dub. 2. Cabrer. in 3. p. q. 11. art. 1. d. 5. conclus. 2. Navarret. contr. 43. §. 2. conclus. 2. P. Gil. tom. 2. tract. 7. cap. 10. & 11. P. Recupit. q. 31. à n. 20. P. Tanner. d. 2. quest. 6. dub. 2. num. 12. P. Granad. 1. part. 17. d. 4. §. 3. & alii tum Veteres, tum Recentiores.*

83. Fundantur 1. Omnis similitudo perfecta aliquod objectum perfecte exprimens debet ei perfecte assimilari; sed impossibilis est creatura, quæ sit perfecta similitudo Dei, ita ut illum perfecte exprimat, & repræsentet, qualiter illum exprimeret species impressa illius intuitiva; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem: quæ sit perfecta similitudo Dei in essendo; concedo minorem: in repræsentando; nego minorem.

84. Instabis: ut aliquid sit perfecta similitudo Dei, debet esse Deus; siquidem Apostolus ad Hebr. 1. ex eo ostendit æqualitatem Christi Domini cum Patre, quia est perfecta imago, & figura substantiæ ejus; sed nulla creatura potest esse Deus; ergo neque perfecta illius imago, & similitudo. Respondeo distinguendo majorem: debet esse Deus, si sit perfecta Dei similitudo in essendo, realis & substantialis; concedo majorem: si solum in repræsentando, & intentionalis; nego majorem: cum autem Christus Dominus sit similitudo realis, & substantialis in essendo Patris, bene ex illius similitudine arguit Apostolus esse Deum æqualem Patri: at verò species illa impressa, sicut & expressa foret similitudo intentionalis in repræsentando, cum qua stare potest ratio creaturæ, ut patet in ipsa Visione Beata, quæ est similitudo intentionalis expressa Dei, quin sit Deus.

85. Fundantur 2. Omnis species intelligibilis debet esse immaterialior, aut saltem æquè immaterialis suo objecto, quod in repræsentando continetur: ideo enim species corporea nequit Angelum, aut rem spirituales repræsentare; sed species impressa Dei nequit esse immaterialior, aut saltem æquè immaterialis, quàm Deus; ergo est impossibilis. Respondeo negando majorem; nam de facto datur species expressa Dei, nempe ipsa Visio beata, quin tamen sit immaterialior, aut saltem æquè immaterialis, quàm Deus. Unde ut sit possibilis species impressa, quæ sit imago intentionalis objecti, satis est quod sit ejusdem ordinis cum illo, nempe spiri-

tualis, & supernaturalis, si tale sit illius objectum; ut se habet de facto species expressa Dei, & species impressa in Angelo inferiore repræsentans superiorem: hoc autem non habet species corporea respectu Angelus, cum quo est in diverso ordine, ut patet, sicque cum Angelus sit extra objectum potentia materialis, cui talis species inferviret, & per ordinem ad quam sumitur ejus possibilitas, ideo impossibilis est talis species: Deus verò est intra objectum intellectus creati, ut supra diximus.

86. Fundantur 3. Deus, cum sit actus purissimus, est per suam Essentiam maximè intelligibilis; sed nullo objectum per suam essentiam intelligibile, ut proximè, & immediatè moveat potentiam ad sui cognitionem, potest repræsentari, & fieri intelligibile habitualiter per speciem impressam; alioqui potentia per suam essentiam facillima posset reddi facilis per habitum superadditum: & substantia immediatè per se ipsam operativa posset fieri potens operari per potentias accidentales distinctas; ergo Deus non potest fieri intelligibilis per speciem impressam; sicque hæc est impossibilis.

87. Respondeo negando minorem: Angelus enim est sibi intelligibilis per suam essentiam (idemque de anima separata,) & tamen potest fieri divinitus intelligibilis extrinsecè per speciem; sicque idem dicendum de Deo respectu intellectus Beati. Unde ad probationem concedimus etiam potentiam per se ipsam facillimam ad operandum posse reddi facilem per habitum superadditum: & substantiam per se ipsam immediatè operativam, (si hæc possibilis est, de quo alibi,) posse operari per potentias distinctas accidentales; solum enim in his daretur superfluitas, quæ licet naturaliter pati non valeat, potest tamen divinitus sustineri.

88. Instabis: Quod est formaliter tale, non potest fieri tale per aliud; alioqui una actio posset fieri per aliam: una unio uniri per aliam: una substantia subsistere per aliam: una relatio referri per aliam: unum ubi ubicari per aliud: & una albedo dealbari per aliam; sed Essentia divina est formaliter per se ipsam intelligibilis; ergo non potest fieri talis, nempe intelligibilis per speciem impressam; consequenterque hæc est impossibilis. Respondeo primo distinguendo majorem: non potest fieri tale per aliud in eodem genere; concedo majorem: & ita fierent omnia in exemplum adducta: in diverso genere; nego majorem: & sic fieret Essentia divina; cum enim sit per se essentialiter intelligibilis, talis fieret accidentaliter per speciem, quod cum sit in diverso genere non implicat: sic enim intellectus, qui per se ipsum est essentialiter qualis, sit etiam accidentaliter qualis per actus, & habitus; sicque de aliis.

89. Respondeo secundò, datà majori, distinguendo minorem: Essentia divina est formaliter per se ipsam intelligibilis non ultimà actualitate; concedo minorem: ultimà actualitate; nego minorem: cum autem in exemplum adducta talia sint formaliter ultima actualitate, non possunt per aliud fieri talia; alioqui jam non essent ultima: at verò Essentia divina, cum non sit per se intelligibilis ultima actualitate, ideo, illius intelligibilitas non sistat necessariò in eo, quod sit intelligibilis tantum per se immediatè, sed sit indifferens, ut intelligatur, aut per se immediatè, aut per aliud distinctum, ideo potest etiam intelligi per speciem impressam.

90. Urgebis: Deus non potest fieri Justus, Misericors, Immenfus, Aternus, Sanctus, Volitivus, Intellectivus, &c. per aliud accidentaliter; ergo neque

neque intelligibilis. Respondeo negando consequentiam: diversa ratio est, quia Deus non est per se intelligibilis ultima actualitate, ut diximus: at verò est Justus, Misericors, &c. ultima actualitate.

91. Inferes: Ergo etiam ultima actualitate erit intelligibilis. Respondeo negando illationem; diversa ratio est, quia effectus illorum Attributorum sunt Deo omnino intrinseci, ideoque non possunt ei præstari per aliquid ab eo distinctum; alioqui mutaretur intrinsecè Deus: at verò esse per se intelligibilis ultima actualitate addit supra posse intelligi per se etiam actuale concursum cum potentia ad sui cognitionem; hic autem concursus, cum sit Deo extrinsecus, utpote creatus, & in tempore, non est de illius essentia, sicque potest suppleri per speciem extrinsecam, quin Deus mutetur.

92. Fundantur 4. Omnis species impressa naturâ suâ ordinatur, ut suppleat aliquem defectum ex parte objecti, aut improprietatis, aut præsentia; sed talis species nullum defectum suppleret ex parte objecti; siquidem Deus est objectum maxime præsens, immateriale, & proportionatum intellectui Beato; ergo impossibilis est. Respondeo 1. data majori; negando minorem: talis enim species suppleret defectum concursus immediati ex parte objecti; nam supposito, quod Deus velit videri à Beatis, & nolit per se immediatè concurrere ad talem visionem, tunc suppleret talem concursum per speciem.

93. Respondeo secundò distinguendo majorem: naturâ suâ ordinatur, ut suppleat aliquem defectum ex parte objecti secundariò; concedo majorem: primariò; nego majorem: species enim impressa primariò solum est, quod sit imago, & similitudo intentionalis consignata in potentia, & cum illa concurrens ex parte objecti ad illius cognitionem, quod haberet illa species impressa Dei: supplere autem defectum proportionis, aut præsentia objecti, est ei quid secundarium, & fortasse proprium tantum specierum, quæ de facto dantur, quod non tollit possibilitatem illius speciei.

94. Fundantur 5. Talis species esset, & non esset finita: esset, utpote creata, & cum intellectu creato concurrens ad Visionem creatam finitam: non esset, utpote egrediens ab Essentia divina, cujus infinita intelligibilitati adæquaretur; sed hoc involvit contradictionem; ergo etiam illam involvit talis species; sicque est impossibilis. Respondeo negando majorem: talis enim species esset finita in sua entitate; sicut talis est Visio Beata de facto producta immediatè concurrente ad illam ipsa Essentia divina prout supra diximus n. 62.

95. Fundantur 6. Impossibilis est species, quæ nunquam posset actu concurrere ad cognitionem, cum tamen à natura ad id ordinetur; sed species illa nunquam actu concurrens ad Visionem Beatam; siquidem aut concurrens sine Essentia, & hoc non, cum sit illius instrumentum: aut simul cum Essentia, & hoc etiam non, quia aut utraque esset causa totalis: aut utraque partialis: aut una totalis, & altera partialis: Non primum, alioqui idem effectus penderet à duplici causa totali ejusdem rationis: Non secundum, deberet enim, saltem ex parte impediri concursus Essentia: Non tertium, alioqui superfluous esset concursus causæ illius partialis; ergo &c.

96. Respondeo negando minorem, ad cujus probationem dicimus: Primò, nullum esse inconve-

niens, quod prædicta species concurrat se sola absque concursu Essentia divina; siquidem multa species de facto naturales influunt in cognitionem, quin objecta concurrant. Secundò, posse Essentiam divinam, & speciem impressam ita concurrere, ut unus, & idem concursus procederet à quolibet principio inadæquatè, ab utroque tamen adæquatè; neque enim repugnat, quod Essentia Divina à Deo impediatur quoad actiones ad extrinsecam, circa quas subordinatur Voluntati divinæ. Tertio, bene posse Essentiam divinam, & speciem impressam esse causas totales, & simul concurrere per concursus adæquatos; siquidem non repugnat, eundem effectum pendere divinitus à duplici efficiente totali, ut alibi diximus.

Instabis: Implicat causa ita naturâ suâ ordinata ad operandum, ut operari nequeat absque miraculo; sed ex proximè dictis constat, speciem illam non posse absque miraculo operari; siquidem si cum illa concurrens Essentia, jam idem effectus penderet à duplici causâ totali: si cum illa non concurrens, jam suspenderet suum connaturalem concursum; cum tamen utrumque sit miraculum; ergo &c. Respondeo negando majorem: species enim, quæ sunt in aère naturâ suâ ordinantur ad complendam potentiam; & potentia hominis cæci ad videndum; & tamen neque hic potest videre, neque illa complere actualiter potentiam absque miraculo.

Fundantur 7. Ex eo, quod species impressa sit vicaria objecti, non potest produci, nisi aut ab objecto, aut ab aliquo ipsum objectum eminenter continente, ut constat discurrendo per omnes species, quæ de facto producantur; sed neque voluntas, neque Omnipotentia divina continent eminenter objectum illius speciei producibilis, nempe Essentiam divinam; alioqui possent illam producere, effectusque Essentia divina producibilis, quod non est dicendum; ergo neque quod producibilis sit talis species. Ita P. Gil. cit. cap. 10. num. 9.

Respondeo negando majorem; ut enim aliqua species possit ab aliquo produci, satis est, quod in illo contineatur virtute species ipsa, licet non sic contineatur ejus objectum: hæc autem species sic continetur in Omnipotentia, licet in ejus virtute productiva non ita contineatur Essentia. Patet in intellectu agente, qui producit species intelligibiles, quin contineat eminenter earum objecta.

Fundantur 8. Impossibilis est entitas accidentalis, quæ semper sit superflua omni, & cuicumque subiecto; siquidem esset, & non esset accidens: esset, ut supponitur: non esset, quia nullum haberet subiectum, cui inserviret, cum nullum illa indigeret; sed talis species semper esset superflua; ergo & impossibilis. Respondeo primò negando majorem: licet enim natura abhorreat superflua, Deus tamen ut Author naturæ, & supra naturam, potest omnem superfluitatem vincere, quam si vincat, tunc solus intellectus creatus est illius proprium subiectum, utpote qui solus est capax recipiendi illius effectum formalem. Respondeo secundò, data majori, negando minorem, nam facta suppositione, quod Deus suspenderet concursum effectivum intentionalem Essentia, sicut potest, species illa non esset superflua, sed necessaria ut concurrens effectivè intentionaliter ad Visionem Beatam.

Fundantur 9. Implicat creatura extrahens Deum à suo connaturali modo operandi; sed illa species sic illum extraheret; siquidem illum

extraheret à modo concurrenti per se & immediatè ad Visionem Beatam, qui est modus ei connaturalis; ergo &c. Respondeo primò, majorem ad plurimum esse veram, quando Deus operatur ut causa universalis; non autem ut particularis; sic autem concurret ut causa particularis, quando per se, & immediatè concurret ad Visionem Beatam, ideoque non implicat, quod à tali modo concurrenti extrahatur per speciem impressam.

102. Respondeo secundò negando absolutè majorem: Primò, quia modus connaturalis creandi in Deo, est se solo creare; & tamen saltem probabile est, dari posse instrumentum, quod naturà suà postulet cum illo creare. Secundò, quia connaturalis modus terminandi in subsistentia divina, est immediatè terminare; & tamen in Christo Domino terminat mediante Unionè Hypostaticà; ergo similiter de specie impressa extrahente Deum à modo concurrenti per se ipsum immediatè.

103. Fundantur 10. Impossibilis est creatura beatificans hominem objectivè; sed cum ita beatificaret species illa, utpotè se habens ex parte objecti; ergo &c. Respondeo distinguendo majorem: beatificans objectivè terminativè; concedo majorem: effectivè; nego majorem: talis autem species solum id præstaret effectivè, quatenus ex parte objecti concurreret informando potentiam, & cum illa effectivè produceret Visionem Beatam: alioqui dicant, impossibile esse lumen gloriæ, quod sic effectivè concurret ad Visionem Beatam, & potest dici etiam beatificare effectivè: & impossibilem esse ipsam Visionem Beatam, quæ etiam beatificat formaliter: solum igitur implicat creatura, quæ beatificet terminativè, sic enim solum beatificat summum bonum, qualis est solus Deus.

104. Fundantur 11. Deus non potest intelligere producendo in se habitum; ergo neque intelligi producendo à se speciem. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia habitus, cum sint formæ intrinsecæ, & potentiam intrinsecè adjuvantes, debent in Deo intrinsecè recipi, quod implicat, inutaretur enim Deus: at verò species, cum sit objecto extrinsecæ, non in Deo, qui habet rationem objecti, sed in potentia, quam informat, recipitur intrinsecè, sicque potest à Deo in illa produci absque ulla Dei mutatione. Utrum autem in Deo dentur habitus virtuales? Jam alibi diximus.

105. Fundantur 12. Impossibilis est species impressa comprehensiva Dei; ergo etiam intuitiva. Respondeo negando consequentiam; diversa ratio est, quia ex hac nulla sequuntur absurda, habetque potentiam, cui possit inservire, & in ordine ad quam desumitur ejus possibilitas: at verò illa comprehensiva, neque habet potentiam, cui possit inservire, & ex illa maxima sequuntur absurda, ut vidimus in Log. tract. 6. d. 4. à num. 99. & infra dicemus.

106. Fundantur 13. Sicut esse causam Primam competit Deo incommunicabiliter, ita ei incommunicabiliter competit esse primum intelligibile; siquidem intelligibilitas sequitur rationem entis, ac proinde sicut Deus est primum ens, & in ratione talis est incommunicabilis creaturæ; ita est primum intelligibile, & in ratione talis est incommunicabilis creaturæ; sed talis non esset, si posset producere speciem impressam sui, jam enim communicaret creaturæ rationem primi intelligibilis; siquidem species, cum sit vicaria, & substituta objecti, per omnia gerit vicem illius; ergo &c.

Respondeo negando minorem, nam sicut Deus 107. communicat creaturæ rationem causæ, quin ei communicet rationem Primæ Causæ; ita potest ei communicare rationem intelligibilis, quin ei communicet rationem primi intelligibilis. Confirmatur, quia Deus non minus est intellectivum sui primum, quàm est primum sui intelligibile, sed potest communicare intellectivum sui, medio lumine gloriæ, quin communicet primum intellectivum sui; ergo etiam poterit communicare intelligibile sui, mediâ specie creatâ, quin communicet primum intelligibile sui.

Et hujus ratio est, quia primitas perfectionis 108. divinæ consistit in eo, quod sicut ipsa est prima in essendo à nullo dependens, ita sit prima in operando, à qua omnia in operando dependent; sed Deus communicando aliquam intelligibilitatem sui, non ideo necessariò communicaret hanc primitatem in operando; siquidem adhuc talis species in activa determinatione potentia creatæ, penderet à prima intelligibilitate, & denominatione Dei, sicut dependet cæteræ causæ secundæ in productione suorum effectuum; ergo &c. Undè species impressa non gereret per omnia vicem objecti; sicut causa secunda per omnia non gerit vicem Causæ Primæ.

Instabis: Deus non potest communicare creaturæ passivam intelligibilitatem sui; ergo neque activam. Respondeo negando consequentiâ; diversa ratio est, quia illam potest creatura participare, mediâ entitate distinctâ ab ipso Deo, nempe mediâ specie impressâ, cum illa consistat in ratione causæ efficientis: at verò hanc, nempe intelligibilitatem, cum consistat in ratione causæ formalis objectivæ, participare non potest, nisi participando ipsam Essentiam Dei, quod implicat.

Fundantur 14. Species rerum habent esse eminentius, quàm ipsæ res, quarum sunt species; sic enim species rei materialis habet esse spirituale, & intentionale; idemque dicendum de speciebus aliarum rerum; sed impossibilis est creatura habens esse eminentius Deo; ergo etiam species impressa ipsius Dei. Respondeo negando majorem, primò, quia alioqui etiam impossibilis esset species expressa Dei, cum in illa militet eadem ratio. Secundò, quia Deus est species tum impressa, tum expressa sui; cum tamen non sit se ipso ut objecto eminentior. Tertiò, quia alioqui species substantiæ spiritualis esset illâ eminentior; cum tamen hæc sit substantia; illa verò accidens. Quartò, quia species est naturalis proprietas rei cognoscibilis; nulla autem proprietas est eminentior re ipsâ, cujus proprietas est.

Fundantur 15. Si foret possibilis species impressa Dei, hæc posset ab Angelo naturaliter cognosci, & cum illa esset naturalis imago Dei, naturaliter Angelus per eam Deum cognosceret; sed hoc non est dicendum; ergo neque illud, ex quo sequitur. Respondeo negando majorem: nam cum talis species esset supernaturalis, utpotè Deum in se ipso representans, nulli intellectui creato foret naturaliter debita; sicque à nullo esset naturaliter cognoscibilis.